

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Sectio II. De Lege Divina.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

SECTIO II.

De Lege Divina.

Q. 1. *Quid est Lex Æterna?*

Resp. Lex Æterna latè sumpta est summa ratio, quâ Deus omnia regit, & gubernat: strictè sumpta est ordinatio, & voluntas Dei, qua Deus ab æterno statuit, ut à creatura intellectuali fierent ea, quæ ex naturâ rei necessaria sunt ad vivendum decenter, ac conformiter naturæ suæ intellectuali, & omitterentur ea, quæ naturam intellectualem dedecent, ex S. August. L. 22. contra Faustum c. 27. dicente: *Lex aeterna est ratio divina, vel voluntas Dei ordinem naturalem conservari jubens, perturbari vetans.* Hinc non differt à lege naturali, nisi quòd hæc superaddat promulgationem factam in tempore per lumen naturale: Lex enim naturalis nil aliud est, quàm Lex æterna strictè sumpta, naturæ rationali per lumen naturale intimata; habitualiter quidem per rectam rationem, actualiter verò per dictamina rectæ rationis.

Q. 2. *Quid est Lex Naturalis?*

Resp. Est Lex divina creaturæ rationalis impressa, præcipiens quidquid ex natura
rei

rei necessarium est ad vivendum decenter, ac conformiter naturæ rationali ut rationali, & prohibens quidquid ex natura rei dedecet naturam rationalem ut rationalem; atque etiam statuens ea, quæ ex se necessaria sunt ad valorem actuum.

Hanc obligare sub mortali in re gravi, fide constat ex ad Rom. 1. *Qui talia agunt (contra legem naturalem) digni sunt morte.* Et c. 2. *quicumque sine lege (Scripta) peccaverunt, sine lege peribunt*, propter peccata scilicet contra legem naturalem commissa. Enimverò legem naturalem violans in re gravi, offendit graviter Deum, quem non potest invincibiliter ignorare esse illius authorem. Porro Christus explicuit, & sancivit præcepta moralia legis naturalis, eorumque omnium observationem præcepit. Quare Lex omnis naturalis est etiam Evangelica quoad materiam, seu rem præceptum, & veritatem.

Q. 3. An Lex naturalis præcipit, ut semper fiant actus honesti, ac boni?

Resp. Aff. Quia Lex naturalis præcipit, ut homo semper vivat decenter, seu agat modo consentaneo naturæ suæ rationali, quæ rationalis est: & sic præcipit homini id omne, quod necessarium est ad vivendum, seu agendum semper honestè

nestè, ac decenter naturæ rationali ut rationali. *Omnia honestè, & secundum ordinem fiant.* 1. ad Cor. 14. At ad semper agendum honestè, ac decenter naturæ rationali, quâ rationali, necesse est, ut omnis ejus actus deliberatus sit consentaneus naturæ rationali quâ rationali, ideóque honestus. Ut autem actus sit honestus, ac bonus necesse est, ut sit de objecto bono, vel indifferenti, sed conducibili ad bonum finem, ut fiat modo convenienti, & in circumstantiis objecto debitis, & propter finem honestum. Nam si unum ex iis desit, actus non est bonus, sed malus: tunc enim non tendit decenter, ac convenienter naturæ rationali in objectum finem, & circumstantias actui debitas; & sic non convenit, sed disconvenit naturæ rationali, seu intellectuali, nec à recta ratione approbatur, sed improbatur: quippe recta ratio dicitur eum solum actum esse bonum, & laudabilem, qui habet objectum legitimum, finem honestum, & circumstantias objecto debitas. Hinc illud axioma Theologicum *Bonum ex integra causa, malum ex quolibet defectu.*

Q. 4. *An Lex naturalis potest mutari?*

Resp. I. Ex communi. Non potest mutari propriè. Quia Lex mutatur propriè, cum desinit, aut fit inhonesta, noxia vel
in-

inutilis, aut abrogatur à Superiore, vel contraria consuetudine præscribitur. At Lex naturalis neque potest desinere, cum sit necessaria, & lata in perpetuum; neque fieri inhonesta, noxia, vel inutilis; cum nil præcipiat nisi bonum, ac honestum, & ex natura rei necessarium, & nil vetet, nisi id, quod est per se malum, ac inhonestum; neque potest abrogari à Superiore nempe Deo: Deus enim non potest non præcipere semper creaturæ rationali id omne, quod ex natura rei necessarium est ad vivendum honestè, & decenter naturæ suæ; nec prohibere id omne, quod ex natura rei illam dedecet: nam non potest creaturam rationalem non regere sapienter, & ordinatè, & modo suæ sanctitati consentaneo, ideóque decenter, ac conformiter naturæ rationali. Quare Lex naturalis, supposita creatura intellectuali, est absolutè necessaria. Denique non potest contraria consuetudine præscribi, nam si non potest abrogari à Deo, multò minùs potest ab hominibus.

Resp. II. Lex naturalis potest mutari impropriè, quatenus nempe potest fieri mutatio in circumstantiis materiæ illius. Nam Deus potest materiæ Legis naturalis apponere, vel tollere conditiones, ac circumstantias quasdam, quibus positæ, aut sublatis actiones jam non sunt Lege naturali

rali prohibita, vel præcepta, & per quas mutatur materia.

Not. Aliquid est de jure naturali permissivè, vel præceptivè. Illud est de jure naturali permissivè, quod Lex naturalis nec præcipit, nec verat, nec irritat; sed permittit fieri, vel aliter de eo statui. Illud est de jure naturali præceptivè, quod præcipitur, vel prohibetur jure naturali, ac proindè cujus oppositum à nemine statui potest.

Q. 5. An saltem Deus potest dispensare in aliquo præcepto Legis naturalis?

Resp. I. Ex communi non potest dispensare directè, & propriè. Quia dispensare propriè in lege est liberare aliquem ab obligatione Legis, manentibus omnibus circumstantiis, sub quibus Lex viget, & obligat. At Deus non potest absolutè hoc facere in Lege naturali. Ergo. *Prob. Min.* Nam Deum liberare aliquem ab obligatione Legis naturalis, manentibus omnibus circumstantiis, sub quibus illa per se obligat, est Deum concedere alicui, ut agat aliquid jure naturali vetitum, vel omittat aliquid hoc jure præceptum, manentibus omnibus circumstantiis, in quibus id jure naturali prohibetur, vel præcipitur: ac proindè ut agat id, quod est intrinsecè malum, ac inhonestum, vel omittat id, quod
tunc

tunc ex natura rei necessarium est ad honestatem morum, & cujus ommissio dedecet naturam rationalem. At Deus non potest absolutè hoc concedere; nam hæc concessio repugnat Sanctitati, ac Sapientiæ Divinæ, & decenti, ac ordinatæ gubernationi creaturæ intellectualis.

Resp. II. Deus potest dispensare improprie in iis Legis naturalis præceptis, quorum materia pendet à Dominio Dei, quatenus potest materiæ legis apponere, vel tollere conditiones, ac circumstantias quasdam, quibus positis, aut sublatis actiones jam non sunt Lege naturali prohibitæ, vel præceptæ. Sic Deus, ut supremus rerum, ac jurium omnium Creaturarum Dominus, potest alicui tribuere jus usurpandi bona aliena, occidendi innocentem, &c. Quo jure dato, acceptio boni alieni non est injusta, imò non est acceptio alieni, sed boni, quod fuit alienum, & jam per donationem Dei factum est proprium accipientis; occisio innocentis est justa, cum fiat auctoritate accepta à Deo, qui potest prohibitu disponere de vita hominum, &c. In iis verò præceptis, quorum materia non pendet à Dominio Dei, ne improprie quidem dispensare potest: nam sunt quidam actus ita intrinsecè mali, ut in nulla circumstantia fieri possint liciti: cujusmodi sunt odium Dei, blasphemia, idololatria, hæresis, perjurium, &c.

Q. 6.

Q. 6. *Quid est Lex Positiva?*

Resp. Lex positiva in genere est ea, quæ liberè à legislatore lata est, & aliter promulgata, quàm per lumen naturale, videlicet aliquo signo externo, puta voce, vel scripto. Alia est merè positiva, quæ scilicet statuit aliquid, quod non est sic statutum jure naturali, sed quod jus naturale permittit sic statui, ut Lex vetans comestionem certarum rerum. Alia est etiam naturalis ex parte materiæ, quæ scilicet statuit aliquid, quod jam sic Lege naturali statutum est, qualia sunt omnia præcepta Decalogi, excepta determinatione Sabbathi.

Lex verò divina positiva est ea, quæ à Deo liberè lata est, & aliter promulgata, quàm per lumen naturale. Tales sunt Lex Vetus, & Lex Evangelica, quæ sunt etiam Lex naturalis ex parte materiæ, quoad præcepta scilicet moralia, & merè positiva quoad cœtera præcepta.

SECTIO III.

De Lege humana.

Nota. Jus gentium est jus ab omnibus, aut ferè omnibus gentibus usu, & consuetudine vim Legis habente, introductum.

Tom. I.

E

Sive